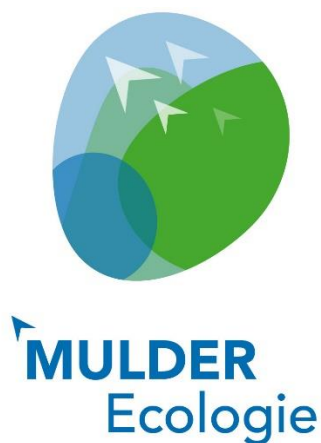

KLOOSTERLAAN BURGUM

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Mulder Ecologie
Van Goghstraat 75
9718 MT Groningen
www.mulder-ecologie.nl
info@mulder-ecologie.nl

KLOOSTERLAAN BURGUM

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Datum	15 maart 2021
Rapportkenmerk	2021002
Opdrachtgever	Spoelstra Omgevingsadviseur
Contactpersoon	Mr. A.J. Spoelstra
Auteur	Mevr. S.A. Mulder

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Plangebied	3
1.4	Planvoornemen	4
1.5	Methodiek	4
2	RESULTATEN EN EFFECTBEPALING	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Gebiedsbescherming en bescherming van houtopstanden	6
2.2.1	Natura 2000	6
2.2.2	Natuurnetwerk Nederland	7
2.2.3	Houtopstanden	7
2.3	Soortbescherming	8
2.3.1	Afbakening soortgroepen	8
2.3.2	Amfibieën	8
2.3.3	Dagvlinders	9
2.3.4	Libellen	10
2.3.5	Vissen	10
2.3.6	Vogels	10
2.3.7	Zoogdieren	11
3	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	13
3.1	Conclusies natuurwetgeving	13
3.2	Vrijblijvend advies natuurinclusieve nieuwbouw	13
4	GERAADPLEEGDE BRONNEN	15
	BIJLAGE I FOTOBIJLAGE	17
	BIJLAGE II TOETSINGSKADER	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een woning te realiseren aan de Kloosterlaan te Burgum. De haalbaarheid van dit voornemen moet onder meer beoordeeld worden in relatie tot de natuurwetgeving. Om inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied en te kunnen bepalen of het uitvoeren van het planvoornemen kan leiden tot negatieve effecten op deze waarden, is een ecologische toetsing uitgevoerd. Deze toetsing heeft in eerste instantie bestaan uit een verkennend onderzoek, een quickscan.

1.2 Doel

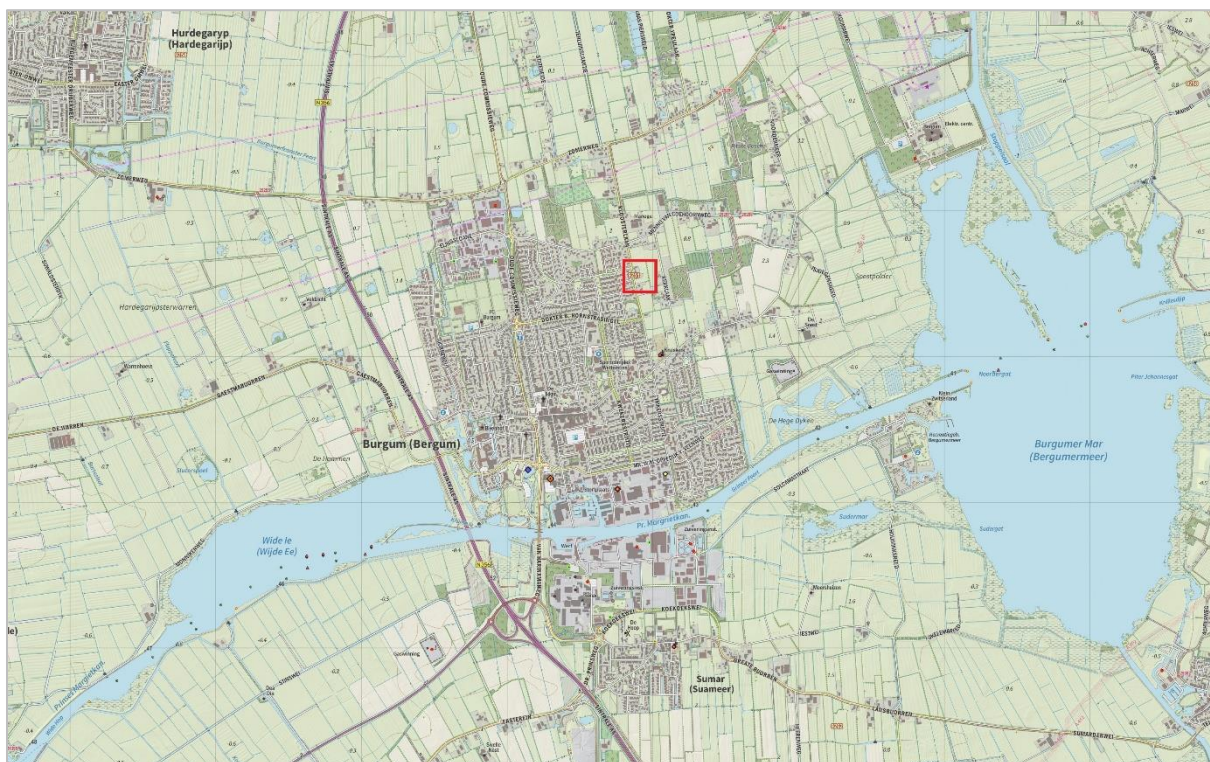
Voorliggende rapportage heeft tot doel om vast te stellen of het planvoornemen strijdig is of kan zijn met de in wet- en regelgeving vastgelegde bescherming van soorten en/of gebieden. In het kader hiervan worden in dit rapport de volgende vragen beantwoord:

- Komen in de omgeving van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Kan de realisatie van het planvoornemen leiden tot effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden en/of gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)?
- Maakt bomenkap deel uit van het planvoornemen? Vindt er in dat geval kap van beschermde houtopstanden plaats?
- Maakt het plangebied (mogelijk) deel uit van het leefgebied van beschermde soorten flora en/of fauna? Om welke soorten gaat het en welke functie(s) bekleedt het plangebied voor deze soorten?

In hoofdstuk 2 worden de (mogelijke) effecten van het planvoornemen op beschermde natuurwaarden op de onderzochte locatie besproken. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de (eventuele) vervolgstappen die in het kader van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn.

1.3 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door een graslandperceel aan de Kloosterlaan in Burgum in de gemeente Tytsjerksteradiel in Fryslân (afb. 1). De locatie staat kadastraal bekend als gemeente Bergum, sectie G, nr. 1582 (afb. 2). Aan weerszijden van het plangebied bevinden zich de woningen Kloosterlaan 12 (zuid) en 14 (noord). Langs de oostzijde van het perceel bevindt zich een boomwal met daarnaast een ondiepe sloot. Ook de afscheiding met het perceel aan de zuidzijde bestaat uit een boomwal en haag. Bijlage I geeft een foto-impressie van het plangebied.

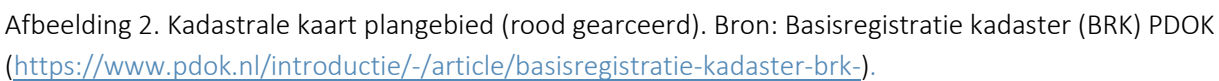
Afbeelding 1. Ligging van het plangebied (rode kader). Bron: www.opentopo.nl.

1.4 Planvoornemen

Het planvoornemen bestaat uit de realisatie van een woning op het perceel. In onderstaande toetsing is ervan uitgegaan dat er geen bomen gekapt worden in het kader van het project waarvoor de vergunning wordt aangevraagd. De planning van uitvoering van de werkzaamheden is niet bekend.

1.5 Methodiek

Deze quickscan heeft bestaan uit een bronnenonderzoek en een eenmalig veldbezoek. Voor het verkrijgen van een actueel overzicht van de uit de omgeving van het plangebied bekende beschermde soorten is op 15 maart 2021 de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. De NDFF is een zeer uitgebreide natuurdatabank met daarin uitsluitend gevalideerde informatie aangaande het voorkomen en de verspreiding van Nederlandse flora en fauna. Voor deze quickscan is gebruik gemaakt van waarnemingen uit de NDFF binnen een afstand van ongeveer 5 km van het plangebied over de afgelopen 5 jaar. Het veldbezoek is uitgevoerd op vrijdag 26 februari 2021. Bij dit veldbezoek is het plangebied beoordeeld op de aanwezigheid van beschermde soorten in de vorm van onder meer zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek (waaronder pootafdrukken, uitwerpselen en haren), verblijfplaatsen (nesten, hollen) en/of bij het ontbreken hiervan de (mogelijke) geschiktheid van het plangebied voor deze soorten op basis van terreinkenmerken en *expert judgement*.

2 RESULTATEN EN EFFECTBEPALING

2.1 Inleiding

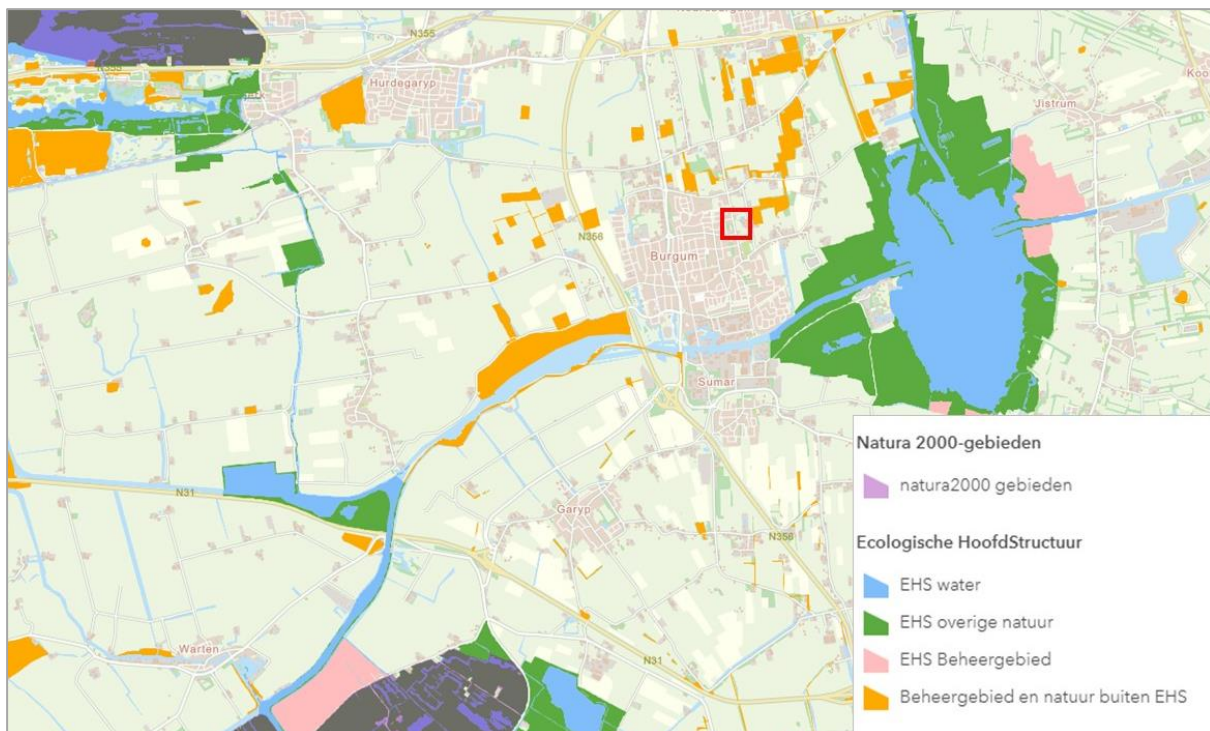
Het voornaamste kader waarbinnen de ecologische quickscan is uitgevoerd, vormt de Wet natuurbescherming. Deze wet voorziet in de bescherming van gebieden (uitsluitend Natura 2000), soorten en houtopstanden. De bescherming van andere (natuur)gebieden, waaronder het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur of EHS), loopt via het ruimtelijke ordeningsrecht en is vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening. Via de verordening werken de provinciale ruimtelijke belangen door in gemeentelijke bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In bijlage II worden beide toetsingskaders nader toegelicht.

2.2 Gebiedsbescherming en bescherming van houtopstanden

2.2.1 Natura 2000

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden vormen de Alde Feanen bij Earnewâld en de Groote Wielen bij Leeuwarden, beide op een afstand van ongeveer 6,3 km van het plangebied (afb. 3). Het uitgangspunt ten aanzien van de bescherming van Natura 2000-gebieden is dat een activiteit of ruimtelijke ontwikkeling niet mag leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. Voor de Alde Feanen en Groote Wielen zijn deze doelstellingen zowel vanuit de Habitatrichtlijn als de Vogelrichtlijn geformuleerd.

Veel Nederlandse Natura 2000-gebieden kampen met een stikstofoverschot. Het is daarom van belang om bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij stikstof vrijkomt, vooraf vast te stellen of ten gevolge hiervan vastgestelde grenswaarden met betrekking tot de emissie van stikstof (kunnen) worden overschreden. Voorheen werd hiervoor het Programma Aanpak Stikstof (PAS) gebruikt. Deze aanpak werd op 29 mei 2019 door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ongeldig verklaard. De overheid werkt aan een nieuwe aanpak stikstof. In afwachting hierop zijn op dit moment ingrepen die de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied in de omgeving verhogen in principe niet toegestaan. De verwachting is dat de realisatie van één woning op een afstand van ruim 6 km van Natura 2000-gebied Alde Feanen (de Groote Wielen heeft geen overbelaste stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten) niet zal leiden tot een overschrijding van de op dit moment geldende grenswaarde van 0,00 mol/ha/jaar. Een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied Alde Feanen wordt uitgesloten. Een nader onderzoek in de vorm van een stikstofberekening (AERIUS) is niet aan de orde.

Afbeelding 3. Natura 2000-gebieden (paars) en Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) in de omgeving van het plangebied (rode kader). Bron: Planologische Ecologische Hoofdstructuur kaart Provincie Fryslân (https://www.fryslan.frl/home/kaarten_3208/item/).

Voor wat betreft andere storingsfactoren, waaronder oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, geluid, licht, trilling en optische verstoring, kan op voorhand worden uitgesloten dat de realisatie van het planvoornemen zal leiden tot negatieve effecten, zowel direct als indirect, op de soorten, habitats van soorten of habitattypen van Natura 2000-gebieden Alde Feanen en Groote Wielen. Dit op grond van zowel de afstand tot deze gebieden als de aanwezigheid en afschermde werking van een uitgebreide tussenliggende infrastructuur.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Wel is het gelegen in de nabije omgeving van een NNN-gebied: het Burgumer Mar bevindt zich op ruim een kilometer ten oosten van het plangebied (afb. 3). Op grond van de beperkte omvang en uitstraling van de voorgenomen activiteiten en de tussengelegen bebouwing en groenstructuren worden (tijdelijke) negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN uitgesloten. Er is geen sprake van directe dan wel indirecte aantasting van het NNN, een vervolgonderzoek is niet nodig.

2.2.3 Houtopstanden

Bij deze toetsing is ervan uitgegaan dat er geen sprake is van de kap van bomen langs de zuid- en oostzijde van het plangebied. In dat geval is het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

2.3 Soortbescherming

2.3.1 Afbakening soortgroepen

Op grond van de geografische ligging van het plangebied in Noord-Nederland, de locatie in de bebouwde kom van Burgum, de aanwezige biotopen en de bekende verspreiding van beschermde soorten (NDFF en literatuur) kan worden gesteld dat het plangebied niet van belang is voor beschermde soorten van andere soortgroepen dan die welke hieronder nader besproken worden¹.

2.3.2 Amfibieën

Tabel 1 geeft een overzicht van de beschermde soorten amfibieën die uit de omgeving van het plangebied bekend zijn. Van de nationaal beschermde soorten amfibieën worden in het plangebied uitsluitend algemene soorten verwacht waarvoor in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een provinciale vrijstelling geldt. Voor deze soorten (bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker) geldt ondanks deze vrijstelling wel onverminderd de zorgplicht (zie bijlage II).

Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	Beschermingsstatus
Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>	Habitatrichtlijn
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Gewone pad	<i>Bufo</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>	Habitatrichtlijnsoort
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>	Habitatrichtlijnsoort
Rugstreeppad	<i>Epidalea calamita</i>	Habitatrichtlijnsoort

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten amfibieën binnen circa 5 km van het plangebied. Bron: NDFF, geraadpleegd op 15 maart 2021.

Naast bovengenoemde vrijgestelde soorten komen in de omgeving van het plangebied vier soorten amfibieën voor die via de Habitatrichtlijn beschermd zijn. Dit betreft boomkikker, heikikker, poelkikker en rugstreeppad. De omgeving van Burgum valt buiten het huidige verspreidingsgebied van boomkikker. Er is één waarneming van de soort bekend uit Tytsjerk. Deze waarneming betreft een niet wild exemplaar². Heikikker is in de afgelopen waargenomen in onder meer Het Houtwiel boven Feanwâlden en De Leien bij Eastermar. Eerder is de soort

¹ Waarnemingen van ringslang zijn in de afgelopen jaren niet meer gedaan. Geschikt voortplantings- en overwinteringshabitat voor deze soort ontbreekt bovendien in het plangebied. De aanwezigheid van andere soorten reptielen in het plangebied kan op grond van de huidige verspreiding op voorhand uitgesloten worden.

² <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/boomkikker>

ook wel waargenomen langs het Burgumer Mar. In de afgelopen jaren zijn hier echter geen waarnemingen van de soort gedaan. De poelkikker plant zich voort in onbeschaduwde wateren met een goed begroeide oeverzone (Creemers & Van Delft 2009). De sloot langs de oostzijde van het plangebied voldoet niet aan de eisen die beide soorten aan hun voortplantingshabitat stellen. De habitat van de rugstreeppad laat zich karakteriseren als onbeschaduwde, laag begroeide tot volledig onbegroeide terreinen, met daarin ondiepe wateren die snel kunnen opwarmen. Het is een (pioniers)soort van dynamische milieus, die in staat is zich snel te verbreiden en op deze wijze snel nieuwe gebieden te koloniseren. Bij het verdwijnen van het pionierkarakter van locaties kan de soort evenwel snel weer verdwijnen. In de huidige situatie ontbreekt geschikt leefgebied voor de soort in en in de omgeving van het plangebied. Negatieve effecten op beschermde soorten amfibieën zonder provinciale vrijstelling worden uitgesloten.

2.3.3 Dagvlinders

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen enkele beschermde soorten dagvlinders gedaan (tabel 2)³. De grote vos is een zeldzame vlinder, die in de afgelopen op steeds meer plaatsen opduikt. Deze waarnemingen hebben in hoofdzaak betrekking op zwervende individuen, maar plaatselijk wordt de afgelopen jaren ook voortplanting vastgesteld. De voortplantingshabitat van de soort bestaat uit vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met hoge vrijstaande bomen (iep, kers en wilg). Geschikte voortplantingslocaties van deze soort ontbreken in en rondom het plangebied. Ook de grote weerschijnvlinder was tot voor kort een zeldzame verschijning met populaties in Twente, de Achterhoek en Noord-Brabant. Sinds de eeuwwisseling breidt de soort zich echter weer uit en wordt op steeds meer plekken gezien. De soort komt voor in oudere, vochtige loofbossen en wilgenbroekbossen. De grote weerschijnvlinder vliegt hier vooral op open plaatsen, bij bospaden en bosranden, waar wilgen – waaronder altijd enkele grotere, markante bomen – op beschutte plaatsen in de halfschaduw staan. Geschikt voortplantingshabitat voor beide soorten ontbreekt in (de omgeving van) het plangebied. Negatieve effecten worden uitgesloten.

Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	Beschermingsstatus
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Nationaal beschermde soort
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>	Nationaal beschermde soort
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Habitatrichtlijnsoort
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>	Habitatrichtlijnsoort
Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	Habitatrichtlijnsoort

Tabel 2. Waargenomen beschermde soorten dagvlinders binnen circa 5 km van het plangebied. Bron: NDFF, geraadpleegd op 15 maart 2021.

³ In het eerste decennium van deze eeuw zijn nog diverse waarnemingen van de zilveren maan gedaan bij het Ottema-Wiersmareservaat en de aangrenzende Sippefennen. Sinds 2005 zijn echter geen waarnemingen van de soort meer bekend uit dit gebied. Het leefgebied van de zilveren maan bestaat uit schrale, natte tot vochtige graslanden en ijl, bloemrijk rietland, bij voorkeur omzoomd met struweel of bos. Waardplant van de soort vormt het moerasvioletje.

2.3.4 Libellen

Er zijn drie beschermde soorten libellen uit de omgeving van het plangebied bekend: gevlekte en sierlijke witsnuitlibel en groene glazenmaker (alle beschermd via de Habitatrictlijn). Beide soorten witsnuitlibel zitten de afgelopen jaren flink in de lift; de soorten duiken op steeds meer locaties op. De verspreiding van beide soorten concentreert zich in Nederland in laagveenmoerassen. Op één waarneming na zijn alle waarnemingen van beide soorten afkomstig uit het Ottema Wiersmareservaat boven Feanwâlden. In 2020 is een (incidentele) waarneming van de gevlekte witsnuitlibel gedaan bij het Swartsenbergbos bij Noardburgum. Voor de voortplanting maken beide soorten gebruik van een goed ontwikkelde water- of oevervegetatie, bij voorkeur in combinatie met de aanwezigheid van (moeras)bos, bosschages of een hoge oevervegetatie van riet en lisdodde. De groene glazenmaker zet haar eitjes uitsluitend af in goed ontwikkelde krabbenscheervegetaties. Geschikte voortplantingswateren voor genoemde soorten ontbreken in en rondom het plangebied. De aanwezigheid van beschermde soorten libellen wordt uitgesloten.

2.3.5 Vissen

In de omgeving van het plangebied komt één wettelijk beschermde vissoort voor: de grote modderkruiper. De grote modderkruiper is een zeer kritische soort van stilstaand tot zeer langzaam stromend, ondiep water met een goed ontwikkelde modderlaag (10-30 cm dik met een harde ondergrond) en een structuurrijke vegetatie (Melis en Koopmans 2015). Vaak is er sprake van een kwelsituatie. Het Burgumer Mar en directe omgeving vormen het leefgebied van de soort. De beschaduwde, plaatselijk door braamstruweel overgroeide sloot langs de oostzijde van het plangebied voldoet niet aan bovengenoemde voorwaarden. De aanwezigheid van grote modderkruiper op deze locatie wordt uitgesloten.

2.3.6 Vogels

2.3.6.1 Nesten met een jaarrond beschermde status

Vanwege het ontbreken van bebouwing is het plangebied in de huidige vorm ongeschikt voor gebouwbewonende vogels met jaarrond beschermde nesten, waaronder bijvoorbeeld soorten als huismus, gierzwaluw en kerkuil. Alle bomen en rondom het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten met een (mogelijke) jaarrond beschermde status. Deze zijn niet aanwezig. Effecten op jaarrond beschermde vogelnesten in en rondom het plangebied worden uitgesloten, een nader onderzoek is niet aan de orde.

2.3.6.2 Overige broedvogels

In en direct rondom het plangebied kunnen diverse algemene soorten vogels tot broeden komen. Met name de bomen, struiken en haag langs de oost- en zuidzijde van het plangebied vormen een geschikte broedlocatie voor diverse algemene soorten (zang)vogels. De nesten van

alle in Nederland in het wild levende vogels zijn wettelijk beschermd. In het geval de werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen, leidt dit mogelijk tot het vernietigen van in gebruik zijnde nesten en de verstoring en/of verlating van direct buiten het plangebied gesitueerde nesten. Om een overtreding van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming uit te sluiten moet het vernietigen of verstoren van vogelnesten worden voorkomen. Dit kan in het algemeen relatief eenvoudig worden gerealiseerd door de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren buiten de broedtijd en/of indien er geen broedgevallen aanwezig zijn.

2.3.7 Zoogdieren

2.3.7.1 *Vleermuizen*

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van een groot aantal soorten vleermuizen bekend (bron: NDFF). Alle in Nederland levende vleermuizen genieten bescherming via de Habitatrichtlijn. Niet alleen de dieren zelf zijn beschermd, maar ook hun vaste rust- en voortplantingslocaties in bomen en/of gebouwen en de onderdelen die deel uitmaken van hun functionele leefomgeving, waaronder jachtgebieden en vaste vliegroutes tussen de verblijven en de jachtgebieden. Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op de aanwezigheid van al deze onderdelen. Verblijfplaatsen kunnen alleen aanwezig zijn in de bomen langs de zuid- en oostzijde van het plangebied. Deze bomen zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van (potentieel) geschikte locaties voor verblijfplaatsen in de vorm van bijvoorbeeld holten, loszittende schors en spechtengaten. Deze zijn niet aangetroffen. Wel kunnen deze bomenrijen door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute en foerageergebied. Vleermuizen gebruiken vaak vaste vliegroutes tussen hun verblijven in bomen of gebouwen de gebieden waar ze foerageren. Vaak zijn dit lijnvormige elementen in het landschap, waaronder bijvoorbeeld bomenrijen, heggen en watergangen. Omdat de bomen langs de oost- en zuidzijde ook in de toekomstige situatie gehandhaafd blijven (§1.4), kan het optreden van negatieve effecten op bovengenoemde elementen van de functionele leefomgeving van vleermuizen op voorhand worden uitgesloten. Op voorwaarde dat er geen bomen worden gekapt is een nader onderzoek naar deze functies is niet nodig.

2.3.7.2 *Overige soorten*

Tabel 3 geeft een overzicht van de in de omgeving van het plangebied waargenomen soorten landzoogdieren, anders dan vleermuizen.⁴ Een groot aantal van de in dit overzicht genoemde soorten heeft een provinciale vrijstelling, waarvoor in het kader van ruimtelijke ingrepen geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Wel geldt bij het uitvoeren van de werkzaamheden

⁴ In dit overzicht ontbreken zoogdiersoorten zonder wettelijke bescherming. Dit betreft onder meer soorten als bruine rat, huiskat, huismuis, mol en muskusrat.

(ook) voor deze soorten te allen tijde onverminderd de zorgplicht (zie bijlage 2 voor een toelichting).

Nederlandse soortnaam	Wetenschappelijke naam	Beschermingsstatus
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Boommarter	<i>Martes martes</i>	Nationaal beschermde soort
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Das	<i>Meles meles</i>	Nationaal beschermde soort
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Otter	<i>Lutra lutra</i>	Habitatrichtlijnsoort
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Vrijstelling (art. 3.10)
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Nationaal beschermde soort
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Vrijstelling (art. 3.10)

Tabel 3. Waargenomen soorten overige zoogdieren in de omgeving van het plangebied. Bron: NDFF, geraadpleegd op 15 maart 2021.

Van de wettelijk beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling zijn otter en waterspitsmuis sterk gebonden aan een waterrijke omgeving. De boommarter is een bewoner van diverse typen bossen. Rustplaatsen van de soort worden onder meer gevormd door boomholten, hopen van grote(re) zoogdiersoorten (das, vos, konijn) of ruimtes onder boomwortels of takkenbossen. De das bewoont allerlei biotopen, maar heeft een voorkeur voor een kleinschalig agrarisch landschap met een afwisseling van agrarische percelen (vaak gebruikt als foerageergebied), bosjes, heggen en houtwallen. In een territorium van (in Nederland) doorgaans 30-50 ha leeft een familiegroep in stelsels van hopen of burchten. Recente waarnemingen van beide soorten zijn afkomstig van aanzienlijke afstand van het plangebied. De bomen en boomwallen langs het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen in de vorm van holten en hopen. Deze zijn niet aanwezig. Negatieve effecten op beschermde soorten zoogdieren zonder een provinciale vrijstelling worden uitgesloten.

3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

3.1 Conclusies natuurwetgeving

Op basis van de uitkomsten van de uitgevoerde quickscan in het kader van de natuurwetgeving zijn de volgende vervolgstappen (mogelijk) van toepassing:

Algemene broedvogels

Het plangebied vormt een geschikt broedgebied voor algemene soorten broedvogels. Voor deze soorten geldt, dat er geen overtreding van de Wet natuurbescherming aan de orde is in het geval de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd en/of indien er geen sprake is van de aanwezigheid van broedende vogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode voor het broedseizoen gedefinieerd. In de praktijk wordt hiervoor over het algemeen globaal de periode medio maart tot en met medio juli aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van de werkzaamheden. Wanneer het niet mogelijk is om (volledig) buiten het broedseizoen te werken, wordt geadviseerd om het plangebied ruim voor de werkzaamheden ongeschikt te maken (en houden) voor broedvogels.

Vleermuizen:

De groenstructuren langs de zuid- en oostzijde van het plangebied worden door vleermuizen mogelijk gebruikt als vliegroute en foerageergebied. Op voorwaarde dat er geen bomen worden gekapt en tijdens de werkzaamheden en na ingebruikname van de woning lichtuitstraling naar deze groenstroken voorkomen wordt, is een nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Zorgplicht:

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage II voor een nadere toelichting). Deze schrijft voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

3.2 Vrijblijvend advies natuurinclusieve nieuwbouw

De biodiversiteit staat wereldwijd sterk onder druk, zeker in het sterk verstedelijkte en intensief agrarisch gebruikte Nederland. Oorzaken voor dit biodiversiteitsverlies vormen onder meer het verlies en versnippering van leefgebied door bijvoorbeeld verstedelijking en de aanleg van wegen en andere infrastructuur, een steeds verdere intensivering van de landbouw, verzuring en vermessing van grond door een overvloedige stikstofdepositie en klimaatverandering (verdroging). In de bebouwde omgeving maken oude(re) woningen en andere (bedrijfs)panden door sloop en renovatie bovendien steeds vaker ruimte voor goed geïsoleerde nieuwbouw

zonder geschikte plekken voor verblijfplaatsen van bijvoorbeeld vogels en vleermuizen. Vanuit dit oogpunt bezien, maar óók omdat een groene leefomgeving een aantoonbaar positieve bijdrage levert aan het welzijn en de gezondheid van de mensen die erin wonen en werken, is het van groot belang om waar mogelijk biodiversiteit in (duurzaamheids)plannen en projecten mee te nemen. Bij dit zogenaamde *natuurinclusief bouwen* worden bij de (her)inrichting van een gebied waar mogelijk maatregelen meegenomen die bijdragen aan een meer groene en biodiverse leefomgeving.

Vanuit het oogpunt van biodiversiteit verdient het sterk de aanbeveling om de te realiseren woning aan de Kloosterlaan duurzaam geschikt(er) te maken voor diverse soorten. Hierbij kan gedacht worden aan in de gevels ingebouwde nestkasten voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Andere maatregelen voor meer biodiversiteit rondom huis zijn bijvoorbeeld het realiseren van een bruin of groen dak en het laten begroeien van een deel van de gevel. Op internet is een grote hoeveelheid informatie over natuurinclusief bouwen beschikbaar. In hoofdstuk 4 worden diverse websites met praktische voorbeelden aangedragen.

4 GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten. Versie 1.0, juli 2017.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Korsten, E. en Regelink, J.R. (2010). Cursus herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en ander ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Internet

Wettekst Wet natuurbescherming: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>.

Gebiedendatabase Natura 2000-gebieden: <https://www.natura2000.nl/gebieden/friesland>.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) uitvoerportaal, geraadpleegd op 15 maart 2021: <https://ndffecogrid.nl/>.

Natuurinclusief bouwen:

- <https://www.checklistgroenbouwen.nl/maatregelen/>
- <https://bouwnatuurinclusief.nl/gemeente>
- <http://www.biodiversiteit.nl/stad>
- <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/technieken-beheer-en-innovatie/natuurinclusief-bouwen>
- https://www.greendealgroenedaken.nl/wp-content/uploads/2019/04/GDGD_2019_Handreiking-Natuurdaken.pdf

Netwerk Groene Bureaus, 2020. Vleermuisprotocol 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl.

Planologische Ecologische Hoofdstructuur/Natuurnetwerk Nederland provincie Fryslân:
https://www.fryslan.frl/home/kaarten_3208/item/planologische-ecologische-hoofdstructuur-kaart-planologische-ehs_736.html

Verordening Romte Fryslân 2014, geconsolideerde versie 2018:
https://www.fryslan.frl/beleidsthemas/ruimtelijke-plannen_43673/.

Verspreiding van soorten: www.verspreidingsatlas.nl.

BIJLAGE I FOTOBIJLAGE

Het graslandperceel dat het plangebied vormt. Foto richting oosten.

Plangebied met Kloosterlaan 14 (rechts) en 12 (links) van perceel. Foto richting westen.

Boomwal van zomereiken langs oostgrens plangebied. Foto richting oosten.

Plangebied met Kloosterlaan (links) en woning Kloosterlaan 14. Foto richting noorden.

Boomval met sloot langs oostzijde plangebied. Op de achtergrond (rechts) het volkstuinencomplex aan de Kerklaan. Foto richting noorden.

BIJLAGE II TOETSINGSKADER

Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming voorziet uitsluitend in de bescherming van Natura 2000-gebieden. Natura 2000 vormt een Europees netwerk van belangrijke natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Vanuit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992) zijn Natura 2000-gebieden aangewezen. In Nederland betreft dit ruim 160 gebieden op land en in zee. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd ten aanzien van de soorten en/of habitattypen waarvoor ze zijn aangewezen. Uitgangspunt ten aanzien van deze gebieden is dat een activiteit of ruimtelijke ontwikkeling niet mag leiden tot negatieve effecten op deze instandhoudingsdoelen.

Soortbescherming

Met betrekking tot de bescherming van soorten flora en fauna worden in de Wet natuurbescherming de volgende drie categorieën onderscheiden:

- Soorten van de Vogelrichtlijn (§3.1 Wet natuurbescherming);
- Soorten van de Habitatrichtlijn en enkele bijlagen uit het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn (§3.2 Wet natuurbescherming);
- Nationaal beschermde soorten (§3.3 Wet natuurbescherming).

Voor een overzicht van de verbodsbepalingen voor de soorten vallend onder bovengenoemde categorieën wordt verwezen naar tabel 1. De verbodsbepalingen van bescherming van de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, de derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming op 1 januari 2017 is de wettelijke bevoegdheid in veel gevallen gedecentraliseerd van het Rijk naar de provincies. Vanuit deze positie hebben de provincies de bevoegdheid om voor soorten uit de derde categorie onder voorwaarden een vrijstelling van ontheffingsplicht te verlenen. Voor de provincie Fryslân worden deze soorten, alsmede de aan de vrijstelling gestelde voorwaarden, benoemd in de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017⁵.

⁵ Onder voorwaarden - waaronder activiteiten in het kader van RO - zijn de volgende soorten zoogdieren vrijgesteld: aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. Daarnaast betreft het de volgende soorten amfibieën: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker/bastaardkikker.

	§ 3.1. Vogelrichtlijn	§ 3.2. Habitatrichtlijn	§ 3.3. Andere soorten
	Artikel 3.1 lid 1	Artikel 3.5 lid 1	Art 3.10 lid 1a
Doden en vangen	Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden of te vangen.	Het is verboden in het wild levende dieren van soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen.
	Artikel 3.1 lid 2	Artikel 3.5 lid 4	Art 3.10 lid 1b
Voortplantings- en rustplaatsen	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
	Artikel 3.1 lid 3	Artikel 3.5 lid 3	
Rapen eieren	Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben.	Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	N.v.t.
	Artikel 3.1 lid 4 en 5	Artikel 3.5 lid 2	
Verstoring	Het is verboden vogels opzettelijk te storen (lid 4), tenzij aangetoond kan worden dat de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (lid 5).	Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	N.v.t.
		Artikel 3.5 lid 5	Art 3.10 lid 1c
Vernielen of verwijderen planten	-	Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Het is verboden vaatplanten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Tabel 1. Verbodsbepalingen met betrekking tot soortbescherming Wet natuurbescherming.

De bescherming van vogelnesten verdient een speciale vermelding. In de Wet natuurbescherming genieten vogelnesten in principe alleen bescherming in de periode dat ze in gebruik zijn. De ecologische functionaliteit van de nesten moet hierbij gewaarborgd zijn. Buiten deze periode vallen de nesten niet onder de verbodsbepalingen van de Wet

natuurbescherming. Om aan een aantal vogelsoorten die daarvoor speciaal gevoelig zijn benodigde extra bescherming te bieden is vanuit de provincies een overzicht opgesteld van vogelsoorten waarvan nesten en de directe ‘functionele’ omgeving van de nestplaats jaarrond bescherming genieten. Deze lijst en bijbehorende beschermingsstatus is als zodanig dus niet opgenomen in de Wet natuurbescherming, maar betreft een bovenwettelijke provinciale ‘beleidsregel’. Binnen de lijst met jaarrond beschermde nesten wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Van soorten uit categorie 1 tot en met 4 zijn de nesten jaarrond beschermd, van vogelsoorten uit categorie 5 hebben de nesten uitsluitend een jaarrond beschermde status indien er sprake is van ‘zwaarwegende ecologische redenen’. Dit laatste is zelden het geval⁶.

Bescherming van houtopstanden

Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van houtopstanden (voorheen geregeld via de Boswet). Uitgangspunt van de bescherming van houtopstanden in de Wet natuurbescherming vormt het behoud van het in Nederland aanwezige areaal bos. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In het geval van het vellen van houtopstanden die vallen buiten de bepalingen van §4.1 van de Wet natuurbescherming (hieronder vallen onder meer houtopstanden binnen de bebouwde kom, op erven, opstanden van populieren of wilgen langs wegen of waterwegen) geldt een meldingsplicht bij de provincie en mogelijk hieruit voortvloeiend een kapverbod dan wel herplantplicht.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een algemene zorgplicht opgenomen (§1.3 artikel 1.11). In de wettekst wordt met betrekking tot deze zorgplicht het volgende gesteld:

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Bovengenoemde zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel - indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geleverd - de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen of - voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen - deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

⁶ Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten vallend onder categorie 1 tot en met 4 in Fryslân zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

De zorgplicht houdt met andere woorden in dat planten en dieren niet onnodig vernield dan wel gedood of verstoord mogen worden en dat de uitvoerder doet wat redelijkerwijs mogelijk is om schade aan wilde planten en dieren zoveel mogelijk te voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedere soort en individu in Nederland.

Natuurnetwerk Nederland

De Verordening Romte Fryslân 2014 is opgesteld om ervoor te zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In de verordening staan regels over de thema's bundeling, ruimtelijke kwaliteit, wonen, werken, recreatie en toerisme, landbouw, natuur, kustverdediging en duurzame energie. In 2018 is een geconsolideerde versie van de verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de bescherming van gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland en andere (natuur)gebieden geregeld.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk kan beschouwd worden als de ruggengraat van de Nederlandse natuur en moet natuurgebieden beter met elkaar verbinden om te voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en natuurgebieden hun waarde verliezen. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het Natuurnetwerk Nederland ook overige leefgebieden van soorten en (agrarische) gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden.

Het Rijk heeft het algemene NNN-beleid vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), de provincies zijn verantwoordelijk voor het vormgeven en ontwikkelen van dit netwerk. De gebieden van het Natuurnetwerk Nederland en de functies die deze gebieden hebben, zijn planologisch beschermd via provinciaal beleid (Verordening Romte Fryslân 2014, geconsolideerde versie 2018). Doorwerking van het NNN beleid vindt plaats bij toetsing van gemeentelijke bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan de provinciale verordening. Het beleid ten aanzien van de bescherming van NNN-gebieden kent een 'nee, tenzij'- principe. Dit houdt samengevat in dat er geen nieuwe ontwikkelingen zijn toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN.